

ontbrak. Dit is het grootste aantal dat ik ooit aantrof. Doch we herinneren ons toch ook dagen dat we verscheidene ex. (beneden het aantal van 10) vonden tusschen het aanspoelsel.

In het Febr.-nummer vermeldt Dr. Tinbergen waarnemingen over meeuwen, die op konijnen jagen. Op Skockholm-island (voor de kust van Z.W.-Wales) zagen we hoe zilvertmeeuwen papegaaiduikers voor hun hol opwachtten en door de thuiskomende vogel als 't ware te verschrikken de buit trachtten te pakken te krijgen. Meestal schoot de zilvertmeeuw op een terugkeerende papegaaiduiker af met het gevolg dat deze de vischjes, die hij in de snavel had, losliet en er vandoor ging. Ook wel tippelden de zilvers voor de hollen der „puffins” rond en keken af en toe eens naar binnen. Bij waarnemingen, die we deden bij een nest van een groote mantelmeeuw kregen we het vangen van een konijn door de groote mantelaar te zien. De meeuw stond voor een konijnenhol op wacht en pikte op het moment dat het konijn het hol uit kwam toe. Een tamelijk harde schreeuw van het konijn was het onmiddellijk gevolg. De meeuw had het dier in de hals gepakt en schudde het heen en weer. Het konijn was in korten tijd dood doch vertoonde bij onderzoek geen wonde. Ook zagen we eens hoe een mantelaar met minder succes een papegaaiduiker aanviel, die uit het nesthol tevoorschijn kwam.

22 Februari zagen we te Maassluis een pestvogel in een plantsoen, vlak langs de weg.

GERRIT V. D. HEIDE.

Berichten over Pestvogels ontvingen wij ook nog uit Bloemendaal, Overveen, Texel en Amsterdam. Er zijn er dus heel wat geweest. Wie veel wilde rozen en cotoneaster in zijn tuin of plantsoen heeft, krijgt altijd een goede kans, ze te zien. T.

**Zwerftochten naar Oostzanergat en Rothoek.** Het lijkt ons gewenscht, nog eenige aanvullingen te geven op ons artikel opgenomen in de afleveringen 8 en 9 van „De Levende Natuur”, Jrg. 41, daar sedert het schrijven van dit artikel wel eenige veranderingen plaats gehad hebben, al zijn deze niet van ingrijpende aard geweest.

De toestand van het Oostzanergat is ongewijzigd gebleven. In den Rothoek verdween het grootste deel van de braakliggende slobvlakte onder een volledige begroeiing met zeeasters. Hierdoor dus een sterke beperking van het voedselgebied van de steltloopers. Gezien het feit, dat de jacht niet meer verpacht wordt, is het aantal eenden weer toegenomen. Het aantal snippen was deze herfst (1936) buitengewoon groot. Evenals vorige winters zijn ook thans de zwarte ruiters nog present. (10 Jan. ongeveer 20 ex.). Ook deze winter overnachten de spreeuwen weer bij duizenden in het riet langs den weg.

Tengevolge van het feit, dat we de lijst der waargenomen vogelsoorten zoo beknopt mogelijk wilden houden, was het bij sommige soorten, die niet specifiek zijn voor deze gebieden, doch meer als doortrekker zijn te beschouwen, vaak moeilijk de juiste termen te vinden, om het voorkomen aan te duiden.

Een soort nog niet in de lijst opgenomen, doch dit jaar waargenomen is het smelleken. Het witgatje, reeds bekend van het Oostzanergat, werd thans ook aan den Rothoek waargenomen. De geelgors werd door ons, de laatste tijd, althans aan den Rothoek, niet meer waargenomen. Wel kunnen wij er nog bij voegen: Geoorde Fuut, Brilduiker, Middelste Zaagbek, Grasmusch en Fratertje.

R. J. BENTHEM.

J. E. SLUITERS.

Amsterdam, 12 Jan. 1937.

**Roodhalsfuten in Nederland.** De Roodhalsfuut schijnt deze winter 1936-'37 in ongewoon aantal Nederland te bezoeken. Deze fuut is een bewoner van Oost-Europa en ik trof hem dan ook als broedvogel aan bij een bezoek in 1936 aan het Kis Balaton, een moeras bij het Platte-meer in Hongarije.

In Februari werd de roodhalsfuut o.m. waargenomen op de Bergsche Plassen bij Rotterdam, in de Biesbosch en zelf zag ik drie exemplaren in de Oude Rijn bij Katwijk aan Zee. De Oude Rijn wordt daar door een steenen muur van de zee gescheiden en aan de binnenkant van deze muur, dus in het zoete water, zwommen en doken de roodhalsfuten. De vogels waren nog geheel in Winterkleed en het mooiste kenmerk was wel de donkere snavel met de helder gele snavelwortel. Ze leken wel wat op zeekoeten, zoodat een Katwijksche jongen dan ook zei: „Die beesten noemen ze bij ons Koet”.

Het winterkleed zag er verder als volgt uit:

Donkergrijze weinig geparelde rug. Op de kop een donkergrijs kapje. Zijanten van de kop licht. Onderkant van de kop afgescheiden van de hals door een donker smal bandje. Hieronder weer een witte streep, die schuin naar boven loopt tot aan de achterkant van de hals.

Wanneer de vogel zwemt, tusschen de donkere vleugel en het wateroppervlak een breede,

witte horizontale band, waarin enkele horizontale zwarte streepjes. Borst en onderkant wit. Op de achterhals van de kruin af een donkerder middenstreep tot op de rug. Van voren is de hals licht grijs.

De vogels waren weinig schuw. Steeds zag ik ze duiken en met kleine vischjes boven komen, die dwars in de snavel gehouden werden.

In de nabijheid zwom een gewone fuut in winterkleed en duidelijk viel het verschil in grootte op. De Roodhalsfuten waren kleiner en hadden minder wit in het veerenkleed.

Rotterdam.

D. VAN SIJN.

**Slaaptrek bij Wulpen en Kemphaantjes in den Winter.** De baggerterreinen bij Amsterdam, bekend om hun rijkdom aan vogels, vooral eenden en steltloopers, spelen echter voor sommige soorten nog een belangrijke rol. Buiten den broedtijd worden ze gebruikt als „slaapplaats”. Dit evenwel zolang ze onbegroeid blijven. Zoo gauw een dergelijk slikterrein begroeid raakt, hier in hoofdzaak met de zulte, komen de vogels, en wel meeuwen en steltloopersoorten, er niet meer den nacht doorbrengen.

Zoo zijn achtereenvolgens elkaar als „slaapplaats” opgevolgd: het Oostzanergat, de Rothoek en het opspuitterrein in den Amsterdammerpolder. Het Oostzanergat is het jaren achtereen geweest, de Rothoek veel korter, omdat hier de begroeiing zoo snel ging en thans is het de Amsterdammerpolder al eenige jaren. Totdat hier ook misschien de begroeiing de overhand krijgt, waarop er dan wel weer een ander gevonden zal worden.

Behalve, dat uitgezonderd in den broedtijd, het geheele jaar tegen zonsondergang de meeuwen en wulpen zich hier verzamelen, komen er, en dat hoofdzakelijk in den nazomer, de grutto's, tureluurs, zwarte ruiters, kemphaantjes, enz. De meesten van deze vogels zijn overdag te vinden in de lage landen van Waterland, voor een klein deel ook in de IJpolders en ten zuiden van Sloterdijk. Juist in den nazomer zijn het veelal de broedvogels met hun jongen uit deze gebieden, vermeerderd met talloze vroege doortrekkertjes, die hier tegen den avond deze terreinen zoo interessant maken.

Tijdens de vele uren, in 1936 op het terrein in den Amsterdammerpolder in een schuiltentje doorgebracht, is me één ding bijzonder opgevallen n.l., dat de grootste aantallen van deze steltloopers vrij geregeld tegen 4 uur in den middag invielen. Later kwamen er dan nog steeds troepjes bij tot zonsondergang, maar de grootste drukte was toch laat in den namiddag.

In de maanden December 1936, Januari en Februari 1937 kwamen behalve de meeuwen, alleen nog maar de wulpen, kemphaantjes en wat bonte strandloopers. Het was toen iets makkelijker de „slaaptrek” na te gaan, daar we in dien tijd vermoedelijk met overwintars te doen hadden en deze wat beter te volgen zouden zijn.

Nu is het eigenaardige, dat, waar dit terrein uit hoofde van zijn rijkdom aan voedsel als een soort concentratiepunt voor deze vogels is te beschouwen, de meesten 's morgens vroeg vertrokken en pas 's avonds tegen zonsondergang terug kwamen. Slechts enkele exemplaren waren bij normaal weer overdag aanwezig. Mist of een flinke storm maakten, dat, vooral bij de wulpen, een gedeelte achterbleef; doch zoo trok de mist niet op of luwde de wind, of ook deze vogels verdwenen. Zoo stond er op 24 Jan. een flinke stormwind uit oostelijke richting, bovendien was het een donkere dag. Van de in dien tijd hier slapende wulpen, ongeveer een 400 stuks naar schatting, waren er tot ongeveer 1 uur n.m. een 200 ex. gebleven, welk aantal later iets afnam tot een 150 ex. Om 15.45 uur kwamen de eerste slaaptrekkers al weer terug.

Zooals reeds eerder gezegd, gingen en gaan de meeste wulpen, kemphaantjes en ook de bonte strandloopers naar de lage weilanden tusschen Zaandam, Oostzaan en Landsmeer, doch een deel der wulpen en kempen kwam vaak niet verder dan het land gelegen achter de niet in gebruik zijnde rijstpellerij „De Vrede”, tusschen Noordzeekanaal en Noorder IJdijk. Op 3 Jan. waren daar om ongeveer 11 uur, behalve een troepje wulpen, een zeventig kemphaantjes. Een enkele maal kwamen er nog wat wulpen uit de richting Sloterdijk. Ik moet hier direct aan toevoegen, dat in den nazomer veel geregelder en grotere troepjes uit deze richting kwamen. Uit den Grooten IJpolder kwamen ze nooit. Wulpen bij Buitenhuisen waargenomen, trokken altijd richting IJmuiden, naar het strand.

Bij het invallen op het terrein was het eigenaardig, dat de wulpen steeds als het ware drie banen volgden. Een uit de richting Zaandam, daarbij de Zaan volgend; een uit Oostzaan, die over de begraafplaats Westeroord aan den Hemweg liep en een uit de richting Zunderdorp. Zij vlogen daarbij op een hoogte van naar schatting 30 tot 50 meter en in troepen van 10 tot 200 stuks. De aantallen overnachtende wulpen waren vrij constant, wisselden tusschen 400 en 600 ex. Bij vorst werd het aantal groter en dat bleef dan eenigen tijd zoo. Ze hadden altijd hun vaste plaats op het slikterrein, waar ze, ook al werden ze verjaagd, steeds terugkeerden en waar ze dicht op elkaar gedrongen den verderen nacht bleven.

De kemphaantjes wisselden sterk in aantal. Ik noteerde op 26 Nov. 28 ex., 23 Dec. 39 ex., op 27 Dec. ongeveer 60 ex., 3 Jan. ongeveer een 200 stuks, die in troepjes van 20 of 30 invielen,